

WNIOSEK Z PROCEDURY PRESELEKCJI

zgodnie z § 7 ustawy nr 100/2001 Dz.U. o ocenie oddziaływania na środowisko i o zmianach niektórych powiązanych aktów prawnych (ustawa o ocenach oddziaływania na środowisko), z późniejszymi zmianami (zwana dalej "Ustawą")

Dane identyfikacyjne:

Nazwa: Kontynuacja działalności wydobywczej kopalni OKD, a.s. ČSM w okresie 2024 r. – zakończenie działalności wydobywczej

Charakter przedsięwzięcia: Kontynuacja podziemnego wydobycia węgla kamiennego w kopalni ČSM na obszarze górniczym Louky od 2024 r. do późniejszego zakończenia działalności wydobywczej, w tym zamknięcia i likwidacji kopalni. W obu kopalniach ČSM (Północ i Południe) działalność wydobywcza będzie prowadzona w krze wydobywczej 0, 2a, 2b i 3, przy czym większość wydobycia będzie się odbywać w krze wydobywczej 2a i 2b. W wyniku przeróbki węgla powstaną odpady węglowe i przeróbcze (kruszywo - kamień oddzielone od węgla) jako produkty uboczne. Działalność wydobywcza obejmie również wypompowywanie gazu kopalnianego (tzw. odgazowywanie kopalniane).

Pojemność (zakres): Całkowita powierzchnia aktualnego obszaru wydobywczego Louky wynosi 22,1 km². Obszar objęty przedsięwzięciem w obrębie tego obszaru wydobywczego wyniesie około 8,61 km². Całkowita planowana zdolność wydobywcza wynosi około 5,7 mln ton węgla, przy czym maksymalny roczny wolumen węgla sięga około 1,8 mln ton węgla. Średnioroczna zdolność wydobywcza wyniesie około 1,1 mln ton węgla. Roczna produkcja osadów ma wynieść 0,2 mln ton, a maksymalna roczna produkcja odpadów przeróbczych wyniesie około 1,1 mln ton. Roczna produkcja gazu (metanu) ma wynieść 2,9 ton/rok (ČSM Północ) i 4,3 ton/rok (ČSM Południe).

Lokalizacja:

kraj:	Moravskoslezský
mięscowość:	Karviná, Stonava, Chotěbuz, Albrechtice
o.k.:	Ráj, Darkov, Louky nad Olší, Stonava, Podobora, Albrechtice

Początek: 2024

Rozwiązanie umowy: Do 4 lat po zakończeniu wydobycia węgla

Powiadamiający: OKD, a. s.

Stonava nr ew. 1077
735 34 Stonawa

Opracowujący powiadomienia: Luboš Štancl (autoryzacja zgodna z § 19 ustawy)

Przedsięwzięcie "Kontynuacja działalności wydobywczej OKD, a.s. ČSM w okresie 2024 r. – zakończenie działalności wydobywczej" odpowiada brzmieniu pkt. 81 (Określenie obszaru wydobywczego i projektowane wydobywanie podziemne, górnictwo podziemne) kategoria II załącznika nr 1 do ustawy, zgodnie z § 4 ust. 4. 1 punkt. c) ustawy. Jest to przedsięwzięcie, które podlega ocenie oddziaływania na środowisko, jeżeli jest to przewidziane w procedurze preselekcji.

Zgodnie z § 7 ustawy przeprowadzono procedurę preselekcji, której celem, zgodnie z § 7 ust. 2., ustawy, było ustalenie czy przedsięwzięcie może mieć istotny wpływ na środowisko i w związku z tym czy podlega ocenie oddziaływania na środowisko (zwanej dalej "oceną") na podstawie ustawy. Zgodnie z § 21 lit. c) wł. f) ustawy organem właściwym do zapewnienia procedury kontroli było Ministerstwo Środowiska, Departament Ocen Oddziaływania na Środowisko i Zintegrowanej Prewencji (zwany dalej „MŚ” lub "właściwym organem").

Na podstawie informacji zawartych we Wniosku dot. przedsięwzięcia, uwag pisemnych zainteresowanej jednostki samorządu terytorialnego, zainteresowanych organów, społeczeństwa, zainteresowanej społeczności, zainteresowanego państwa oraz procedury preselekcji przeprowadzonej zgodnie z § 7 ustawy i kryteriów określonych w załączniku nr 2 do ustawy, właściwy organ stwierdził, że przedsięwzięcie

"Kontynuacja działalności wydobywczej kopalni OKD, a.s. ČSM w okresie 2024 r. – zakończenie działalności wydobywczej"

może mieć znaczący wpływ na środowisko i dlatego podlega ocenie na podstawie przepisów prawa.

Na podstawie procedury preselekcji właściwy organ doszedł na podstawie § 7 ust. 2 ustawy w związku z § 7 ust. 1 ustawy, do wniosku, że dokumentacja oceny oddziaływania na środowisko (zwana dalej "dokumentacją OOS") **zgodnie z załącznikiem nr 4 do ustawy musi być sporządzona przede wszystkim z naciskiem na następujące obszary:**

- 1. Przygotowanie studium dyspersyjnego dla fazy eksploatacji kopalni, a także z uwzględnieniem okresu zakończenia działalności wydobywczej i likwidacji kopalni, gdy spodziewany jest czasowy wzrost emisji zanieczyszczeń (zwłaszcza cząstek pyłu PM₁₀ i PM_{2,5}), zwłaszcza w fazie rozbiórki obiektów kopalnianych, transportu i przeładunku materiału podsadzkowego do zasypywania wyrobisk górniczych i prac rekultywacyjnych.**
- 2. Przygotowanie studium hałasu dla fazy eksploatacji kopalni, a także skupienie się na okresie zakończenia działalności wydobywczej i likwidacji kopalni, gdy spodziewany jest czasowy wzrost zanieczyszczenia hałasem, szczególnie w fazie rozbiórki obiektów kopalnianych, prac rekultywacyjnych i związanego z tym transportu.**

- 3. Na podstawie zaktualizowanego badania dyspersji i hałasu przygotowanie autoryzowanej oceny wpływu przedsięwzięcia na zdrowie publiczne.**
- 4. Przygotowanie opracowania hydrogeologicznego dotyczącego wpływu wód podziemnych w trakcie realizacji przedsięwzięcia (wpływ wydobycia i związanego z nim osiadania terenu) oraz w okresie po zakończeniu działalności wydobywczej i likwidacji kopalń (oddziaływanie zalania wyrobisk górniczych). Uzupełnienie informacji o zabezpieczeniu jednolitych części wód podziemnych w danej miejscowości przed pogorszeniem stanu w trakcie realizacji stłumienia prac wydobywczych i likwidacji wyrobisk górniczych, w tym w okresie po ich likwidacji.**
- 5. Sprawdzenie istnienia zasobów wodnych, w tym stref ochronnych pierwszego i drugiego stopnia w danej lokalizacji oraz uzupełnienie informacji o ilości i jakości odprowadzanych odpadów i wód kopalnianych do wód powierzchniowych. Również w celu oceny możliwego wpływu na ciek wodny Olše(Olza). Ponadto uwzględnienie w dokumentacji OOS wymogu wdrożenia ciągłego monitorowania jakości wód powierzchniowych i podziemnych w okresie osłabienia działalności wydobywczej i likwidacji wyrobisk górniczych.**
- 6. W ramach dokumentacji OOS należy dodać bardziej szczegółowe i jednoznaczne informacje o osiadaniu terenu na obszarze oddziaływania kopalni ČSM w okresie kontynuowania działalności wydobywczej, a także po jej zakończeniu w fazie likwidacji kopalni i późniejszej rekultywacji. Dokumentacja OOS obejmuje również ocenę skumulowanych skutków osiadania spowodowanego poprzednim wydobyciem w kopalni ČSM oraz planowaną kontynuacją wydobycia.**
- 7. Włączenie do dokumentacji OOS wymogu przeprowadzenia badania biologicznego terenu w fazie rozbiórki obiektów górniczych ze szczególnym uwzględnieniem awifauny (np. ewentualny wpływ na gniazdowanie jerzyków (*Apus apus*) i nietoperzy).**
- 8. W ramach dokumentacji OOS przygotowanie bardziej szczegółowej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na lokalne zabytki kultury oraz zaproponowanie możliwych środków ich ochrony, a mianowicie kościoła parafialnego św. Marii Magdaleny w Stonavě (nr r. ÚSKP ČR 11961/8-3193) oraz terenu parku zdrojowego uzdrowiska Darkov (nr r. ÚSKP 13116/8-3200).**
- 9. Dodanie do dokumentacji OOS bardziej precyzyjnych i szczegółowych informacji na temat zakresu wydobycia (np. informacji o całkowitej ilości wytworzonych odpadów przeróbczych i ich wykorzystaniu w ramach poszczególnych prac rekultywacyjnych, poziomach wysokości ścian wydobywczych, głębokości istniejącego i planowanego wydobycia). Również w dokumentacji OOS w celu oceny wpływu składowanych odpadów przeróbczych na charakter krajobrazu i konieczności jego wykorzystania przy zakończeniu prac rekultywacyjnych. Minimalizacja skutków związanych z remediacją i rekultywacją terenu (rozmieszczenie objętości i wysokości naniesionego materiału), np. poprzez określenie obszarów odpowiednich przestrzennie i objętościowo.**

- 10. Dodanie do dokumentacji OOŚ bardziej szczegółowych i jednoznacznych informacji dotyczących zabezpieczenia przedmiotowego obszaru przed zagrożeniami związanymi z wydobywaniem gazów kopalnianych po zakończeniu działalności wydobywczej, w tym zakończeniem wentylacji i odgazowaniem kopalni.**
- 11. Ponadto konieczne jest uwzględnienie i uregulowanie wszystkich istotnych wymogów i uwag zawartych w dokumentacji OOŚ i załącznikach do niej, które przedstawiono w poniższych uwagach. W tym kontekście dokumentację OOŚ należy poprzedzić rozdziałem, w którym zostanie opisane, w jaki sposób poszczególne uwagi zostały uwzględnione lub rozstrzygnięte.**

Uzasadnienie:

Właściwy organ otrzymał zgodnie z § 6 ust. 2 ustawy z dnia 25.11.2022 r. zawiadomienie o przedsięwzięciu "Kontynuacja działalności wydobywczej spółki OKD, a.s. ČSM w okresie 2024 r. – zakończenie działalności wydobywczej" sporządzonej zgodnie z załącznikiem nr 3 do ustawy, w jednym wariantcie rozwiązania technicznego planu. Z uwagi na lokalizację przedsięwzięcia w bliskiej odległości od granicy państwowej z Rzeczpospolitą Polską, uprzednie uczestnictwo Rzeczypospolitej Polskiej w międzypaństwowej procedurze oceny wpływu na środowisko i zdrowie publiczne pierwotnego przedsięwzięcia "Kontynuacja działalności wydobywczej ZG ČSM w latach 2009 – 2020" oraz zainteresowanie Rzeczypospolitej Polskiej informacją i kontynuacją wydobywania w kopalni ČSM, Ministerstwo Środowiska poinformowało stronę polską o przedmiotowym przedsięwzięciu, chociaż w powiadomieniu o zamiarze nie stwierdzono żadnych negatywnych skutków poza granicami Republiki Czeskiej. W dniu 28.11.2022 r. wszczęto procedurę preselekcji poprzez przesłanie zawiadomienia o zamiarze do zainteresowanych jednostek samorządu terytorialnego (zwanymi dalej "DÚSC") oraz do zainteresowanych organów (zwanymi dalej "DO") pismem znak: MZP/2022/710/4708. W dniu 29.11.2022 r. informacja o zgłoszeniu przedsięwzięcia została opublikowana na oficjalnej tablicy ogłoszeń Urzędu Wojewódzkiego Kraju Morawsko-Śląskiego. Jednocześnie Ministerstwo Środowiska przesłało w dniu 29.11.2022 r. list informacyjny wraz ze zgłoszeniem przedsięwzięcia w języku czeskim z wybranymi rozdziałami w języku polskim do Rzeczypospolitej Polskiej. W przedmiotowym piśmie MŚ wskazało stronie polskiej, że w ramach przedmiotowego przedsięwzięcia nie spodziewano się żadnych negatywnych skutków dla terytorium Polski. Czeska opinia publiczna, zainteresowana społeczność, DO i DÚSC mogły zgłosić uwagi do zgłoszenia przedsięwzięcia w terminie do dnia 29.12.2022 r. łącznie 1 podmiot z DÚSC, 9 podmiotów z DO, 1 przedstawiciel zainteresowanej społeczności i 6 departamentów Ministerstwa Środowiska zgłosiło uwagi do zgłoszenia przedsięwzięcia w terminie. Po upływie terminu zgłaszania uwag właściwy organ otrzymał 1 oświadczenie od DO (Urząd Wojewódzki Kraju Morawsko-Śląskiego) z dnia 29.12.2022 r., ale podpisany elektronicznie i dostarczony w dniu 30.12.2022 r.), w którym jednak nie zgłasza żadnych uwag. Uwagi przesłane po terminie zostaną zgłoszone przez właściwy organ zgodnie z § 6 ust. 6 Ustawy. Jednakże wspomniane oświadczenie, wraz z oświadczeniami przesłanymi w terminie, zostanie przekazane zgłaszającemu do wykorzystania przy sporządzaniu dokumentacji OOŚ.

Pismem z dnia 29.12.2022 r., które wpłynęło tego samego dnia, MŚ otrzymało pismo Rzeczypospolitej Polskiej, w którym strona polska poinformowała Ministerstwo Środowiska, że po zapoznaniu się z przedłożonymi dokumentami i konsultacji z polskimi ekspertami nie

można wykluczyć znaczącego negatywnego wpływu przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko i zdrowie publiczne w Rzeczypospolitej Polskiej. Następnie w dniu 11.01.2023 r. MŚ oficjalnie otrzymało pocztą czeską wersję pisma. W uwagach zbiorczych, w tym 4 innych podmiotów polskich, Rzeczpospolita Polska wyraziła obawy w szczególności co do ewentualnego oddziaływania na wody podziemne, powierzchniowe i osiadanie terenu na terytorium Polski oraz wskazała, że zgłoszenie przedsięwzięcia nie zawierało wystarczających informacji i analiz, na podstawie których możliwe byłoby zweryfikowanie zarzutów o braku negatywnych skutków transgranicznych. Z tego względu, zgodnie z artykułem 3 ustęp 7 Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (zwanej dalej "konwencją z Espoo"), art. 7 ust. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/52/UE z dnia 16 kwietnia (zwana dalej "dyrektywą OOS") oraz § 11 ust. 11. 1 punkt. b) ustawy, przystąpiła do uczestnictwa w prawach zainteresowanej strony w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, a także wystąpiła o przedłużenie terminu zgłaszania uwag przez polską opinię publiczną i polskie podmioty o 30 dni, tj. odpowiednio do 29 i 30 stycznia 2023 r. Pismem z dnia 10.02.2023 r. Rzeczpospolita Polska oświadczyła, że nie otrzymała dalszych uwag na temat przedmiotowego przedsięwzięcia.

Przedsięwzięcie "Kontynuacja działalności wydobywczej OKD, a.s. ČSM w okresie 2024 r. – zakończenie działalności wydobywczej" odpowiada brzmieniu pkt 81 (Określenie obszaru wydobywczego i projektowane górnictwo wydobywcze, górnictwo podziemne) kategoria II załącznika nr 1 do ustawy, zgodnie z ust. 4 ust. 4. 1 punkt. c) ustawy. Zgodnie z tym przepisem przedsięwzięcie podlega ocenie oddziaływania na środowisko, jeżeli zostanie ona stwierdzona w ramach procedury preselekcji. Właściwym organem do zapewnienia procedury kontroli było zgodnie z § 21 lit. c) wł. f) ustawy Ministerstwo Środowiska, w oparciu o wymóg Rzeczypospolitej Polskiej dotyczący aktywnego udziału w procedurze kontroli i realizacji międzypaństwowej procedury OOS.

Przedmiotem przedsięwzięcia jest kontynuacja działalności wydobywczej w kopalni ČSM na istniejącym obszarze górniczym Louky od 2024 r. do późniejszego zakończenia działalności wydobywczej, w tym zamknięcia i likwidacji kopalni. W obu zakładach ČSM (Północ i Południe) działalność wydobywcza będzie prowadzona na terenie Republiki Czeskiej w krze wydobywczej. 0, 2a, 2b i 3, przy czym większość wydobycia odbywa się w krze wydobywczej nr 2a i 2b. Obszar dotknięty przedmiotowym przedsięwzięciem w obrębie istniejącego obszaru wydobywczego Louky wynosi około 8,61 km². Całkowita planowana zdolność wydobywcza wynosi około 5,7 mln ton węgla kamiennego, przy maksymalnym rocznym wolumenie wydobycia sięgającym około 1,8 mln ton. Średnioroczna zdolność wydobywcza wyniesie około 1,1 mln ton węgla. W ramach wydobycia pokładów węgla zachowany zostanie system ścian kierunkowych od pola do kontrolowanego załamania, gdy na danym odcinku najpierw wykruszą korytarze podłużne do krawędzi planowanego wydobycia, gdzie zostaną połączone przebicciem, a dopiero potem węgiel będzie wydobywany w pokładzie między dwoma podłużnymi korytarzami w kierunku wykopu. Podczas obróbki węgla węglowe jako produkt uboczny będą wytwarzane również odpady przerobcze, przy oczekiwanej produkcji osadu na poziomie 0,2 mln ton rocznie i maksymalnej produkcji odpadów przerobczych wynoszącej około 1,1 mln ton rocznie. Częścią działalności wydobywczej jest również rozwiązanie wypompowywania gazów kopalnianych (tzw. odgazowywanie kopalniane), którego dominującym składnikiem jest łatwopalny i wybuchający metan w zamkniętej przestrzeni. Oczekuje się, że produkcja gazu (metanu) wyniesie 2,9 ton/rok (ČSM Północ) i 4,3 ton/rok (ČSM Południe). Po wydobyciu

określonej mocy węglowej nastąpi stłumienie wydobywania, a następnie likwidacja kopalni, gdy stopniowe zabezpieczenie i likwidacja wyrobisk górniczych zostanie podzielone na okres około 4 lat po zakończeniu działalności wydobywczej. Po zamknięciu ścian czołowych nastąpi uprzątnięcie maszyn i urządzeń górniczych oraz przywiezienie materiału podsadzkowego do zasypywania wyrobisk górniczych. Wyrobiska zostaną wypełnione wzmocnionym i nieskonsolidowanym materiałem zasypowym, który składać się będzie głównie z certyfikowanego kruszywa o uziarnieniu 0-250 mm, właściwie 63-125 mm. Po zakończeniu utylizacji wyrobisk z nieskonsolidowanym materiałem podsadzkowym, otwory wgłębienia zostaną przymocowane do dna zatyczek wyrobiskowych z likwidacją kanałów podpowierzchniowych prowadzących do usuwanych wyrobisk. Następnie zostaną zlikwidowane budynki wydobywcze nad wyrobiskami. Plan obejmuje również wszystkie niezbędne środki naprawcze i rekultywacyjne.

Przy ustalaniu, czy przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na środowisko, właściwy organ wziął pod uwagę charakterystykę, charakter i zakres przedsięwzięcia zgodnie z § 7 ust. 7. 3 ustawy oraz zasady określone w załączniku nr 2 do ustawy, w szczególności charakter przedsięwzięcia (kontynuacja eksploatacji podziemnej i związane z tym negatywne skutki, zwłaszcza w zakresie przejawów tej działalności na powierzchni terenu, późniejsze zakończenie działalności wydobywczej i związane z tym wpływy w trakcie likwidacji kopalni) oraz jego lokalizacja, w tym odległość od granicy państwa. Ze względu na charakter przedsięwzięcia, tj. kontynuacja wydobywania na istniejącym obszarze wydobywczym wpłynie na podobne elementy środowiska i zdrowia publicznego jak aktualne wydobywanie. Pod względem ewentualnych znaczących wpływów, będą to głównie wpływy w obszarze osiadania terenu, środowiska skalnego (w tym np. wstrząsy górnicze) oraz w obszarze wód podziemnych i powierzchniowych. W wyniku tych oddziaływań może również dochodzić do wpływów na przedmiotowe zabytki kultury. W fazie zakończenia działalności wydobywczej i likwidacji kopalni mogą występować głównie wpływy na wody powierzchniowe i podziemne, jakość powietrza oraz sytuację akustyczną. Likwidacja infrastruktury kopalni odkrywkowej może mieć również znaczący wpływ na faunę (ptaki i nietoperze). Niektóre ekspertyzy potwierdzające oceny oddziaływania przedsięwzięcia na różne składniki środowiska i zdrowia publicznego nie zostały uwzględnione w zgłoszeniu przedsięwzięcia. Właściwy organ otrzymał również odpowiednie uwagi i wnioski o przygotowanie dokumentacji OOS.

Biorąc pod uwagę te wymagania, konieczność uzupełnienia niektórych informacji, a także powagę, charakter i rodzaj przedsięwzięcia, czynniki środowiskowe wymienione w ust. 2 ustawy, na które może mieć wpływ realizacja przedsięwzięcia (w szczególności osiadanie terenu, wód podziemnych i powierzchniowych, hałas, powietrze i zdrowie publiczne) oraz aktualny stan wiedzy i metody oceny, właściwy organ zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy określił powyższe obszary. Właściwy organ doszedł do powyższego wniosku zgodnie z § 7 ust. 2 i 3 ustawy, tj. że przedsięwzięcie może mieć istotny wpływ na środowisko i w związku z tym podlega ocenie na podstawie ustawy, i wydał niniejszy Wniosek z procedury preselekcji (uzasadnione pisemne zakończenie) na podstawie § 7 ust. 5 ustawy. Wszystkie wymogi niniejszego zamknięcia procedury preselekcji wynikają bezpośrednio z otrzymanych uwag podmiotów z Republiki Czeskiej i Rzeczypospolitej Polskiej, a właściwy organ uznaje ich ustalenie za celowe i wystarczająco uzasadnione w otrzymanych uwagach.

Pomimo informacji zawartych w zgłoszeniu przedsięwzięcia, że sporne przedsięwzięcie nie wywoła żadnych negatywnych skutków na terytorium Polski, Rzeczpospolita Polska nie uważa tych twierdzeń za wystarczające i jej zdaniem nie można wykluczyć znaczących negatywnych skutków na terytorium Polski. Z tego powodu strona polska, zgodnie z

odpowiednimi postanowieniami konwencji z Espoo i dyrektywy OOS, wystąpiła z wnioskiem o udział w międzypaństwowej procedurze OOS i zastosowała szereg wymogów i uwag do zgłoszenia przedsięwzięcia. Z uwagi na fakt, że przedmiotowe przedsięwzięcie znajduje się w pobliżu granicy z Polską, strona polska aktywnie uczestniczyła w międzypaństwowej procedurze OOS do wcześniej ocenionego przedsięwzięcia wydobywania w kopalni ČSM, a także biorąc pod uwagę, że strona polska nadal wykazuje zainteresowanie informacjami o trwającym i planowanym wydobywaniu w danej miejscowości, Ministerstwo Środowiska przyjmuje zgodnie z prawem międzynarodowym i zgodnie z § 11 ust. 1 punkt. b) ustawy polskiej, zainteresowanie udziałem w międzypaństwowej procedurze OOS do obecnie ocenianego przedsięwzięcia. Polskie wymogi dotyczące dokumentacji OOS znajdują zatem również odzwierciedlenie w wymogach niniejszego Wniosku z procedury preselekcji.

W terminie ustawowym przekazano właściwemu organowi uwagi następujących podmiotów:

- Miasto statutowe Karviná
- Urząd Miasta Karviná, Wydział Budownictwa i Środowiska
- Urząd Miasta Havířov, Wydział Środowiska
- Urząd Miejski Český Těšín, Wydział Budownictwa i Środowiska
- Okręgowy Urząd Górniczy dla Krajów Morawsko-Śląskiego i Ołomunieckiego
- Regionalna Stacja Higieny Kraju Morawsko-Śląskiego z siedzibą w Ostravě
- Czeska Inspekcja Ochrony Środowiska, Regionalny Inspektorat Ostrava
- Povodí Odry, przedsiębiorstwo państwowe
- Ministerstwo Środowiska, Departament Administracji Państwowej IX - Ostrava
- Ministerstwo Kultury
- w ramach Ministerstwa Środowiska (Departament Ochrony Wód; Departament Ochrony Powietrza; Dział Odpadów; Departament Adaptacji do zmian klimatycznych; Departament Energetyki i Ochrony Klimatu; Departament Geologii)
- Stowarzyszenie FRYGATO-EKO
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie, wraz z innymi ekspertyzami:
 - Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach
 - Polski Instytut Geologiczno-Badawczy
 - Państwowe Przedsiębiorstwo Gospodarki Wodnej Wód Polskich
 - Państwowe Przedsiębiorstwo Gospodarki Wodnej Wód Polskich – Regionalny Zarząd Wodny w Gliwicach

Krótkie streszczenie ekspertyz i uwag do opublikowanego zgłoszenia przedsięwzięcia:

Statutowe Miasto Karviná, Zastępca Prezydenta Miasta 19.12.2022 r.

Zgadza się z przedsięwzięciem, ale wymaga dla przedsięwzięcia oceny całej procedury OOS i przygotowania dokumentacji OOS. W szczególności wymaga się, aby dokumentacja OOS obejmowała badanie hałasu, badanie dyspersji, autoryzowaną ocenę wpływu na zdrowie publiczne, badanie hydrogeologiczne, badanie biologiczne i ocenę warunków OOS dla poprzedniego wydobycia w latach 2009–2020.

Magistrat Miasta Karviná, Wydział Budownictwa i Środowiska z dnia 21.12.2022 r.

Z punktu widzenia państwowej opieki nad zabytkami, wymaga oceny przedsięwzięcia zgodnie z ustawą, ze względu na wpływ interesów chronionych przez państwową opiekę nad dziedzictwem kulturalnym, a konkretnie nad kościołem parafialnym św. Marii Magdaleny w Stonavě, który jest częścią parceli nr 35, w obszarze katastralnym Stonava, zarejestrowany pod numerem rejestrowym ÚSKP ČR 11961/8-3193. Z punktu widzenia dbałości o dziedzictwo zaleca zatem położenie większego nacisku na ochronę tego zabytku kultury.

Z punktu widzenia planowania przestrzennego w dniu 22.11.2022 r. wydał oświadczenie pod sygnaturą akt SMK/139449/2022/OSŽP/L, które jest dołączone do zgłoszenia przedsięwzięcia. Oświadczenie to pozostaje aktualne. Z punktu widzenia ochrony przyrody, powietrza, lasów, gruntów rolnych, wody, łowiectwa i odpadów nie zgłasza uwag do zgłoszenia przedsięwzięcia.

Urząd Miasta Havířov, Wydział Środowiska z dnia 19.12.2022 r.

Nie zgłasza żadnych uwag do przedmiotowego przedsięwzięcia.

Urząd Miejski Český Těšín, Wydział Budownictwa i Środowiska z dnia 19.12.2022 r,

Nie zgłasza żadnych uwag do przedmiotowego przedsięwzięcia.

Okręgowy Urząd Górniczy dla Krajów Morawsko-Śląskiego i Ołomunieckiego z dnia 2.12.2022 r.

Nie zgłasza żadnych uwag do przedmiotowego przedsięwzięcia.

Regionalna Stacja Higieny Kraju Morawsko-Śląskiego z siedzibą w Ostravě z dnia 19.12.2022 r.

W swoim oświadczeniu opisuje poszczególne źródła zanieczyszczenia powietrza i stwierdza, że wszystkie ocenione źródła zanieczyszczeń (z wyjątkiem emisji rozbiórkowych) są już uwzględnione w tle immisji terenu. W tym kontekście zwraca uwagę, że w konsekwencji, wraz ze spadkiem wydobycia węgla, stężenia immisji będą się zmniejszać, z wyjątkiem okresu rozbiórki na terenie kopalni ČSM, kiedy ilość emisji w pobliżu kopalni ČSM zostanie czasowo i lokalnie zwiększona. Opisuje również poszczególne źródła hałasu i zakłada, że limity hałasu higienicznego nie będą przekraczane w chronionych strefach zewnętrznych budynków w dzień lub w nocy.

W opinii Regionalnego Urzędu Zdrowia Publicznego skutki przedsięwzięcia w zakresie zagrożeń dla zdrowia okolicznych mieszkańców są znikome w świetle wyżej wymienionych faktów w zakresie hałasu i zanieczyszczenia powietrza, natomiast zgłoszenie planu w wystarczającym stopniu ocenia wpływ przedsięwzięcia na zdrowie ludzkie i środowisko jako dopuszczalny.

Czeska Inspekcja Ochrony Środowiska, Regionalny Inspektorat Ostrawski z dnia 22.12.2022 r.

Z punktu widzenia ochrony przyrody, w odniesieniu do ewentualnego gniazdowania jerzyków (*Apus apus*) i występowania nietoperzy w związku z rozbiórką budynków, ostrzega, że nawet poza sezonem lęgowym mogą zostać naruszone podstawowe warunki ochronne szczególnie chronionych gatunków zwierząt, dlatego wymaga ustanowienia nadzoru biologicznego w celu realizacji poszczególnych etapów zakończenia działalności wydobywczej, a w związku z likwidacją obiektów powierzchniowych do przeprowadzenia badań ornitologicznych (lub chiroteryicznych), z odpowiednim wyprzedzeniem przed rozpoczęciem prac likwidacyjnych. Na podstawie tych badań, w przypadku potwierdzenia, że jest to siedlisko gatunku szczególnie chronionego, konieczne jest wystąpienie do właściwego organu ochrony przyrody o zwolnienie z zakazów gatunków szczególnie chronionych zgodnie z ustawą nr 114/1992 Dz.U. o ochronie przyrody i krajobrazu, z późniejszymi zmianami.

Z punktu widzenia ochrony powietrza zwraca uwagę na braki formalne i merytoryczne poszczególnych części zgłoszenia.

Podsumowując, stwierdza, że nie wymaga, aby przedsięwzięcie było oceniane w całości zgodnie z prawem, wymienione powyżej ostrzeżenia nie mają większego wpływu na ocenę przedsięwzięcia i są przeznaczone dla zgłaszającego, odpowiednio podmiotu przetwarzającego zgłoszenie, a wymagania są rozwiązywalne w późniejszym postępowaniu.

Povodí Odry, przedsiębiorstwo państwowe z dnia 20.12.2022 r.

W swoim oświadczeniu zwraca uwagę na przewidywane osiadanie terenu na dwóch odcinkach drogi Český Těšín - Karviná, która od mostu na Olzie w km rzeki 24 600 do km. rzeki 29 400 przejmuje funkcję lewobrzeżnej zapory przeciwpowodziowej. Korona drogi znajduje się w najniższym odcinku na wysokości min. 1,3 m nad poziomem stuletniej wody. Ze względu na tak duże wzniesienie stwierdza, że przedmiotowa działalność wydobywcza nie wpłynie negatywnie na istniejące warunki odpływu rzeki Olzy.

Stwierdza ponadto, że warunki odpływu Loucké Mlýnky (IDVT 10210148) i jej dopływów zostaną znacząco naruszone, przy założeniu, że rozwiązanie tej kwestii będzie częścią późniejszej rekultywacji przedmiotowego obszaru.

Ministerstwo Środowiska, Departament Administracji Państwowej IX – Ostrawa z dnia 29.12.2022 r.

W swoich uwagach przedstawia szereg uwag i szczegółów poszczególnych części zgłoszenia, zwracając uwagę na braki formalne i faktyczne zgłoszenia przedsięwzięcia. Do zasadniczych uchybień należy w szczególności określenie czasu realizacji przedsięwzięcia, określenie zakresu przedsięwzięcia, niewystarczające informacje i ocena wykorzystania odpadów przeróbczych w pracach melioracyjnych, w tym wpływu zważonych odpadów przeróbczych na charakter krajobrazu, niewystarczająca ocena wpływu zakończenia działalności wydobywczej na reżim wód podziemnych i powierzchniowych, niewystarczające informacje na temat zabezpieczenia terenu przed zagrożeniami związanymi z wydobyciem metanu, brak rozwiązania kwestii niezadowolającego stanu kościoła św. Barbary i "pośredniczących" zaborów terytorium.

Ministerstwo Kultury z dnia 22.12.2022 r.

Zwraca uwagę na możliwy negatywny wpływ na obszar Parku Zdrojowego Darkov (nr rej. ÚSKP 13116/8-3200), który znajduje się tuż poza przewidywaną granicą osiadania terenu. Na terenie tego zabytku kultury zbudowanego w naturalnym stylu krajobrazowym znajduje się również budynek sanatoryjny z lat 30-tych 20-go wieku lub dom socjalny i kaplica św. Anny z początku XX wieku, które, podobnie jak kilka innych posągów w parku, są uznane za odrębne zabytki kultury. Walory zabytkowe parku zdrojowego mogą zostać naruszone nie tylko przez osiadanie terenu, co może wpłynąć na statykę poszczególnych obiektów wewnątrz kompleksu (i które są zasadniczo wyłączone zgodnie z zawiadomieniem OOS), ale także na park zdrojowy może mieć negatywny wpływ w związku ze zmienionym reżimem wodnym, który wpływa szczególnie na komponent roślinny parku. Podstawowym elementem kompozycyjnym parków krajobrazowych są długowieczne formacje drzew, a ze względu na wrażliwość starszych drzew na zmiany poziomu wód gruntowych, wszelkie zmiany w tym obszarze stanowią duże zagrożenie dla zachowania integralności trzonu drzewiastego parku.

Z podanych powodów w swoim oświadczeniu zwraca się o skupienie się w dalszej ocenie na bardziej szczegółowym opracowaniu oceny wpływu przedsięwzięcia na zabytki kultury położone tuż za północną granicą spodziewanych spadków, tj. w szczególności na warunkach panujących w parku zdrojowym Darkov. Wymaga również uwzględnienia ewentualnych zmian warunków wodnych wewnątrz tego zabytku kultury, w tym dowodów, że kontynuacja wydobywania "nie przełoży się" na warunki wodne na drugim brzegu rzeki Olzy, gdzie znajduje się wyżej wymieniony zabytek kultury.

Oświadczenie w ramach MŚ:

- **Departament Ochrony Wód z dnia 6.12.2022 r.**

W swoim oświadczeniu zwraca uwagę na pewne niedociągnięcia w powiadomieniu o przedsięwzięciu i zwraca się o dodanie konkretnych informacji w odpowiednich rozdziałach zgłoszenia lub dokumentacji OOS. W szczególności wymaga weryfikacji istnienia źródła wody, w tym stref ochronnych I i II poziomu, w miejscu realizacji przedsięwzięcia we właściwym organie gospodarki wodnej oraz zakończenia lub określenia wszelkich napraw w odpowiednim rozdziale zgłoszenia lub dokumentacji OOS. Wskazuje również, że jednolite części wód podziemnych w danej miejscowości muszą być zabezpieczone przed ewentualnym pogorszeniem stanu w trakcie realizacji faktycznego osłabienia wydobywania i likwidacji wyrobisk górniczych, w tym tzw. "okresu polikwidacyjnego". Uważa również, że ważne jest skupienie się na odpowiednich środkach dla obiektów podziemnych, w tym na zapewnieniu eliminacji niepożądanych wycieków i zalaniu podziemnych przestrzeni wodą. W tej kwestii zaleca określenie wymaganej jakości wody do zalania przestrzeni przed wdrożeniem środków i ścisłe przestrzeganie tego wymogu. Informacje te należy również dodać do odpowiedniego rozdziału zgłoszenia lub dokumentacji OOS.

Ponadto wymaga również dodania oddzielnego podrozdziału w odpowiedniej części zgłoszenia lub dokumentacji OOS, która będzie dotyczyła odprowadzania odpadów i wód kopalnianych do wód powierzchniowych, oraz innego podrozdziału dotyczącego gospodarowania wodami kopalnianymi i substancjami szkodliwymi. Wymaga również, aby proponowany plan awaryjny obejmował również środki w przypadku pożaru i późniejszego zarządzania wodą gaśniczą zgodnie z ustawą nr 254/2001 Dz. U., o wodzie i zmianach niektórych ustaw (Prawo wodne), z późniejszymi zmianami. Wreszcie, co jest równie ważne, wymaga ciągłego monitorowania jakości wód

powierzchniowych i podziemnych w okresie realizacji stłumienia wyrobisk górniczych i robót likwidacyjnych w rozsądnie długim okresie oraz podjęcia odpowiednich działań naprawczych w przypadku pogorszenia monitorowanych parametrów. Należy je również dodać do odpowiedniego rozdziału zgłoszenia lub dokumentacji OOS.

- **Departament Ochrony Powietrza z dnia 20.12.2022 r.**

Podkreśla, że omawiane przedsięwzięcie leży na obszarze, na którym przekroczone są roczne limity immisji dla benzo(a)pirenu dla cząstek pyłu PM_{2,5} i dzienne limity immisji cząstek pyłu PM₁₀, podczas gdy przedsięwzięcie obejmuje stacjonarne źródła zanieczyszczenia powietrza, które są już eksploatowane w obecnym stanie w danej miejscowości (w szczególności linie sortowania i kruszenia). Stwierdza również, że skutki prac rozbiórkowych w ramach przedsięwzięcia będą miały lokalny negatywny wpływ na jakość powietrza, ale oddziaływanie to będzie tymczasowe i będzie nieuniknione dla pomyślnego zakończenia działalności wydobywczej i późniejszej rekultywacji, co będzie korzystne dla obszaru w dłuższej perspektywie. W ramach fazy rozbiórki zaleca wdrożenie środków mających na celu zmniejszenie pyłowości poprzez skrapianie prac rozbiórkowych, w szczególności nalega na konsekwentną redukcję pyłowości podczas rekultywacji technicznej z natychmiastową rekultywacją biologiczną.

W konkluzji stwierdza się, że jeżeli wszystkie powyższe środki redukcji emisji pyłów, w tym te, które są obecnie wdrażane, są stosowane w ramach realizacji przedsięwzięcia i środki te są nakładane jako wiążące warunki w kolejnych postępowaniach, a jednocześnie, pod warunkiem, że przedsięwzięcie nie przyniesie istotnej zmiany w natężeniu emisji lub składzie źródeł emisji, można je uznać za akceptowalne. Z tych powodów nie wymaga dalszej oceny przedsięwzięcia zgodnie z prawem.

- **Departament Odpadów z dnia 19.12.2022 r.**

Zaleca się, aby w kolejnej fazie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko zastanowić się, czy w działaniach budowlanych będą stosowane procedury takie jak audyt przedrozbiórkowy czy selektywna rozbiórka, które prowadzą do większego odzysku materiałowego odpadów z rozbiórki budynków.

- **Departament Adaptacji do zmian klimatycznych z dnia 2.12.2022 r.**

Nie zgłasza żadnych uwag do przedmiotowego przedsięwzięcia.

- **Departament Energetyki i Ochrony Klimatu z dnia 8.12.2022 r.**

Nie zgłasza żadnych uwag do przedmiotowego przedsięwzięcia.

- **Departament Geologii z dnia 28.12.2022 r.**

Nie zgłasza żadnych uwag do przedmiotowego przedsięwzięcia.

Stowarzyszenie FRYGATO-EKO z dnia 12.12.2022 r.

Wymaga dokładnego zajęcia się kwestią "walki przeciwwstrząsowej" w postępowaniach następczych z odpowiednimi środkami technicznymi w celu zapobiegania wstrząsom górniczym i zminimalizowania ich intensywności, a także do dokładnej kontroli przez organy nadrzędne zgodnie z odpowiednimi przepisami, ze względu na częste występowanie wstrząsów w gęsto zaludnionym obszarze Karviná-Ráj. Wstrząsy te mają znaczący wpływ na statykę i żywotność domów jednorodzinnych mieszkańców, w tym na ich cenę i

zbywalność. Jednocześnie wstrząsy te negatywnie wpływają na zdrowie i psychikę lokalnych obywateli, w tym dzieci. Stowarzyszenie wymaga również przestrzegania wszystkich środków podczas transportu i obsługi odpadów przerobczych i osadu w celu zmniejszenia pyłowości w okolicy.

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie 29.12.2022 r.

W swoich uwagach wskazuje, że zdaniem strony polskiej nie zostały dostarczone wystarczające informacje, na podstawie których możliwe byłoby wykluczenie istotnych negatywnych skutków przedsięwzięcia na terytorium Polski. Wskazuje również, że przedmiotowe przedsięwzięcie będzie miało wpływ na poziom wód podziemnych i nie przedłożono żadnych map ani informacji określających zakres tego oddziaływania. Kwestionuje również ograniczenie negatywnych skutków przedsięwzięcia od 2024 r. i twierdzi, że określenie zakresu oddziaływania danego przedsięwzięcia nie jest poparte odpowiednimi analizami lub modelami, a zatem informacje na temat oddziaływania są zbyt ogólne.

W swoim oświadczeniu podsumowuje również pozostałe 4 opinie (oświadczenia) przekazane przez polskie władze, którymi są Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczno-Badawczy, Państwowe Przedsiębiorstwo Gospodarki Wodnej Wód Polskich oraz Państwowe Przedsiębiorstwo Gospodarki Wodnej Wód Polskich – Regionalny Zarząd Wodny w Gliwicach.

Podsumowując, stwierdza się, że strona polska nie może wykluczyć znaczących negatywnych skutków na terytorium Polski na podstawie zgłoszenia przedsięwzięcia, a zatem wnosi, zgodnie z odpowiednimi postanowieniami konwencji z Espoo i dyrektywy OOS, o udział w międzypaństwowej procedurze OOS, wymagając jednocześnie pełnej oceny przedsięwzięcia w całej procedurze OOS.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach z 23.12.2022 r.

W swoich uwagach wysuwa obiekcje, że zgłoszenie przedsięwzięcia nie zawiera wystarczającego opisu skumulowanych skutków (np. np. z punktu widzenia osiadania terenu i wpływu na warunki hydrogeologiczne koryta Olzy i infiltracji brzegowej), które nastąpią w wyniku dalszego wydobycia i w wyniku obecnych oddziaływań górnictwa, oraz że w zgłoszeniu brakuje jasnych informacji na temat ilości i jakości odprowadzanych wód z odwadniania kopalń, w tym sposobu i miejsca odprowadzania ścieków do środowiska. Wskazuje również, że odprowadzanie nadmiernych ilości ścieków może dotyczyć jednolitej części wód powierzchniowych, w tym odcinków granicznych Olzy i Odry, oraz wskazuje, że nie można wykluczyć zmiany warunków hydrologicznych i hydrogeologicznych na Olzie (w wyniku infiltracji brzegów spowodowanej osiadaniami terenu na lewym brzegu tej rzeki), w tym obniżenia dna i zmniejszenia przepływu rzeki Olzy oraz ograniczenia migracji organizmów wodnych. Wysuwa również obiekcje, że zgłoszenie przedsięwzięcia jest niekompletne.

Polski Instytut Geologiczno-Badawczy 27.12.2022 r.

Wskazuje, że na podstawie dostarczonych dokumentów nie jest możliwa weryfikacja zasięgu osiadania terenu ani ocena oddziaływania planowanej eksploatacji na wody podziemne i powierzchniowe. Twierdzi ponadto, że przeprowadził w niniejszej sprawie własną analizę na podstawie publicznie dostępnych informacji (w szczególności od: Czeskiej Służby Geologicznej, Czeskiego Instytutu Hydrometeorologicznego, Czeskiego Urzędu Geodezji, Kartografii i Katastru), w wyniku której stwierdził bardzo prawdopodobny

negatywny wpływ na przepływ objętościowy w Olzie i stan zasobów wód podziemnych na polskim odcinku rzeki Olzy.

W tym kontekście wymaga uzupełnienia dokumentacji OOS o zakres wydobycia w poszczególnych pokładach, poziomy wysokości ścian górniczych, głębokości istniejącego i planowanego wydobycia, profile litologiczno-stratygraficzne górotworu, mapę tektoniczną, objętość wody spływającej do istniejących i planowanych wyrobisk górniczych, lokalizację punktów zlewniowych, objętość i lokalizacje odprowadzanych wód kopalnianych, objętość wody odprowadzanej z istniejących lub planowanych basenów osadowych, mapy hydroizohips warstw wodonośnych związanych hydrologicznie z rzeką Olzą, odcinki hydrogeologiczne obszaru kopalnianego i terenów przyległych, parametry hydrogeologiczne warstw wodonośnych (współczynnik filtracji, grubość, głębokość), informacje o lokalizacji zbiorników wód podziemnych i o możliwym odwodnieniu kopalni za pomocą studni (lokalizacja, głębokość, wartość poboru wody).

Państwowe Przedsiębiorstwo Gospodarki Wodnej Wód Polskich z dnia 28.12.2022 r.

Wnosi obiektywne, że obszar oddziaływania przedsięwzięcia został niesłusznie ograniczony do terytorium Republiki Czeskiej, mimo że wydobycie odbywa się na tym samym obszarze górniczym co poprzednie wydobycie, które miało wpływ na terytorium Polski. Wskazuje, że wnioski dotyczące wyłączenia oddziaływań transgranicznych w dziedzinie wód powierzchniowych i podziemnych nie mają merytorycznego uzasadnienia. Jest to również sprzeczne z ogólnymi wnioskami dotyczącymi zasiedlenia terenu, nieuwzględnienia skumulowanych skutków i zwraca uwagę na brak informacji o konkretnym terminie zakończenia wydobycia. Zwraca również uwagę na możliwość znaczącego negatywnego wpływu na rzekę Olzę i wzywa do przeprowadzenia kompleksowych analiz wpływu przedsięwzięcia w tym zakresie.

Państwowe Przedsiębiorstwo Gospodarki Wodnej Wody Polskie - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach, 27.12.2022 r.

Sprzeciwia się brakowi danych na temat wielkości wydobycia, konkretnych terminów zakończenia działalności wydobywczej, informacji na temat możliwego wydobycia głębszych pokładów i analiz ukończenia odprowadzania wód, w tym zmian przepływów w zlewni Olzy. Zwraca również uwagę na możliwy negatywny wpływ przedsięwzięcia na jakość i ilość wód podziemnych, w tym wpływ na objętość zunifikowanej części wód podziemnych. Zwraca również uwagę na wykryte uszkodzenia zabezpieczenia poziomu wody na obu brzegach rzeki Olzy w wyniku nierównego osiadania terenu i silnych wstrząsów górniczych.

Domaga się również dodania informacji na temat ilości odprowadzanych wód kopalnianych, innych możliwych skutków dla rzeki Olzy i osiadania terenu. Wzywa również do zapewnienia monitorowania hydrogeologicznego i hydrochemicznego wód podziemnych i powierzchniowych.

Dokumentację OOS należy złożyć w formie drukowanej w liczbie 2 egzemplarzy (2 kompletne egzemplarze wraz z płytą CD dla obu egzemplarzy) w języku czeskim i 1 sztuki w formie drukowanej (wybrane części dokumentacji OOS i w tym płyta CD) w języku polskim.

Wniosek z procedury preselekcji nie zastępuje wiążących opinii lub oświadczeń zainteresowanych organów administracyjnych, jak również odpowiednich decyzji, zezwoleń

lub zgód wydanych na mocy przepisów szczególnych. Wniosek z procedury preselekcji nie jest decyzją wydaną w postępowaniu administracyjnym i nie przysługuje od niej odwołanie.